

Zitting 2004-2005

23 februari 2005

BEKNOPT VERSLAG

MORGENVERGADERING

INHOUDSOPGAVE

Beleidsnota's

- Gelijke Kansen 2004-2009
  - Bespreking
(Sprekers: mevrouw Hilde Crevits, verslaggever, de heer Jan Penris, mevrouw Helga Stevens en mevrouw Veerle Heeren en minister Kathleen Van Brempt) **3**
- Stedenbeleid 2004-2009
  - Bespreking
(Sprekers: mevrouw Cathy Berx, verslaggever, de heren Jan Penris, Sven Gatz, Jan Roegiers en Bart De Wever, mevrouw Mieke Vogels en minister Marino Keulen) **5**
- Inburgering 2004-2009
  - Bespreking
(Sprekers: mevrouw Cathy Berx, verslaggever, de heren Jan Penris, Sven Gatz en Chokri Mahassine, mevrouw Mieke Vogels, de heren Francis Vermeiren en John Vrancken, mevrouw Veerle Heeren, de heren Gilbert Van Baelen en Bart De Wever en minister Marino Keulen) **8**

Regeling van de werkzaamheden

15

Berichten van verhindering

15

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 23 FEBRUARI 2005

Voorzitterschap van de heer Norbert De Batselier, voorzitter

– *De vergadering wordt geopend om 10.08 uur.*

BELEIDSNOTA'S

Gelijke Kansen 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is de beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009, ingediend door mevrouw Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Hilde Crevits, verslaggever: De beleidsnota Gelijke Kansen van minister Van Brempt, werd op 6 december in de commissie besproken. De minister verduidelijkte dat het niet haar bedoeling is om aan iedereen in de samenleving dezelfde uitgangspositie te bezorgen of hetzelfde eindresultaat te garanderen, wel om aan iedereen kansen te geven om zijn vaardigheden te ontwikkelen. Er moet gewerkt worden aan emancipatie, diversiteit, niet-discriminatie en solidariteit. De minister wil bijzondere aandacht besteden aan gender, hetero's, en holebi's, ouderen en mensen met functioneringsbeperkingen. Daarbij wil ze twee instrumenten hanteren: het coördinatiebeleid en het functioneel beleid.

De heer Penris en de dames Hostekint, Guns en ikzelf wezen op het theoretische en soms abstracte gehalte van de nota. De minister vatte dit op als een compliment, maar erkende dat de beleidsnota nog verder moet worden geconcretiseerd.

Mevrouw Hostekint wil weten hoe de concretisering zal verlopen. Ze vindt het een goede zaak dat de hele Vlaamse Regering geresponsabiliseerd wordt en dat de organisaties van het middenveld, onder meer het Steunpunt Gelijkekansenbeleid, een sleutelrol toebedeeld krijgen. Ze dringt aan op overleg met de Brusselse en de Waalse Regering. Ze pleitte ook voor een goede inventarisatie.

Mevrouw Heeren pleitte voor bijzondere aandacht voor gender, vooral inzake arbeid en werkgelegenheid. De minister moet de bedrijven ertoe aanzetten het glazen plafond voor vrouwen te doorbreken. Ze herinnerde ook aan de bepaling van het Pact van Vilvoorde dat de achterstand van vrouwen inzake deelname aan het arbeidsproces tegen 2010 in belangrijke mate moet weggewerkt worden. Ze waarschuwde voor dubbel werk inzake databanken. Ze pleitte voor een evenwichtige samenstelling van adviesorganen en voor een kaderdecreet rond toegankelijkheid.

Mevrouw Guns uitte haar vrees dat alleen vrouwen in specifieke groepen in het gelijkekansenbeleid aan bod kunnen komen. Ze vreest dat de Belgische interpretatie van de moslimregels niet zal worden gevolgd. De moslimvrouwen die hun emancipatie willen verruimen, moeten worden ondersteund. Ze pleit voor naar geslacht uitgesplitste statistieken per beleidsdomein.

De emancipatie van moslimvrouwen is volgens de heer Penris een probleem. Hij wil meer accurate informatie over de deelgebieden arbeidsmarkt en onderwijs en over de positieve rol van de tewerkstelling bij de overheid. Hij stelde dat de minister vanuit haar bevoegdheid voor Openbaar Vervoer heel wat kan doen voor gehandicapten en voor gebruikers van kinderwagens.

Ikzelf vroeg in mijn tussenkomst of het spectrum niet te ruim is. Ik kijk met belangstelling uit naar de opencoördinatiemethode die de minister wil gaan toepassen. Ik drong erop aan dat het middenveld bij het

beleid te betrekken. Ik pleitte voor waakzaamheid inzake de werking van de diverse structuren binnen de schoot van de overheid. Ik plaatste vraagtekens bij de jaarlijkse Pekingrapportage.

Uit de tussenkomsten van de heren Dehaene en Penris bleek dat het thema gelijke kansen ook de aandacht van mannen trekt. De heer Dehaene stelde dat mannen en vrouwen niet gelijk zijn, maar gelijkwaardig. Hij stelde dat men misschien meer inspanningen moet doen om mannen te vinden voor banen die vandaag vooral door vrouwen zijn ingevuld en andersom.

De heer Jan Penris: Ik vervang hier mevrouw Van Steenberghe die door een wijziging van de agenda niet tijdig aanwezig kon zijn.

Bij de kiesherenvorming zal een quorum voor vrouwelijke kandidaten worden ingevoerd. Nochtans stelde de minister in de commissie dat ze geen voorstander is van een quotasysteem. Hoe zijn beide uitspraken met elkaar te rijmen?

Mevrouw Hilde Crevits: De voorbije honderd jaar is hard gewerkt aan gelijke kansen voor mannen en vrouwen. In mijn fractie kunnen mevrouw Smet en mevrouw Merckx een perfect overzicht geven van alle realisaties en doelstellingen. Op Vlaams niveau is het moeilijk te vatten beleidsdomein Gelijke Kansen echter nog recent. Soms heb ik de indruk dat alles al gerealiseerd is, maar schijn bedriegt. Het gevoel van voltooide emancipatie is vals.

De beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009 is door de wetenschappelijke onderbouw waardevol en tegelijk moeilijk toegankelijk. Al zorgen concrete voorbeelden voor tegengewicht.

De gekozen waarden zijn goed. Emancipatie, non-discriminatie, diversiteit en solidariteit zorgen voor verschillende invalshoeken. Deze opties moeten concreet gemaakt worden in de beleidsbrieven. Het spectrum van het gelijkekansenbeleid is misschien te ruim om werkbaar te zijn. Zonder prioriteiten zal het beleid verwateren.

Voor CD&V blijft de genderinvalshoek prioritair. Wij steunen de klemtonen op het vlak van onderwijs, werk, huisvesting en maatschappelijke participatie. De ongelijkheid tussen mannen en vrouwen moet ook als prioriteit naar voren geschoven worden. Op onderwijsvlak pleiten wij voor een totaalbenadering van kwetsbare jongeren.

Wij hebben onze twijfels over de open coördinatie. Het is niet de meest krachtdadige manier om resultaten te boeken. Het is bovendien niet duidelijk hoe minister Van Brempt precies te werk zal gaan. Zij kan wel op onze steun rekenen.

De beleidsnota bevat geen overzichtelijk organogram van overheidsdiensten en organisaties. Op korte termijn moet een overzicht gemaakt worden van de regelgeving en van alle problemen. Zolang het gelijkekansenbeleid niet volwassen is moet de overheid waken over de structuren.

De schaarse middelen nopen tot samenwerking. Wetenschappelijke expertise moet gebundeld worden. Kunnen we niet alle universiteiten opnemen in het steunpunt Gelijkekansenbeleid?

Het streven naar wetenschappelijke onderbouw is positief. Eerst en vooral moet gezorgd worden voor duidelijke ijkpunten die de basis kunnen vormen voor cijfermatige operationele doelstellingen.

In de geest van het regeerakkoord moet het gelijkekansenbeleid het middenveld vertrouwen geven en stimuleren. De beleidsnota had daar meer aandacht aan kunnen besteden. Vrouwenorganisaties kunnen vrouwen bijvoorbeeld stimuleren om lid te worden van een adviesraad of om politiek actief te worden. Ik verwijs in die zin naar het charter van de drie grote vakbonden van 23 september 2004.

Een van de belangrijkste uitdagingen van het gelijkekansenbeleid is inderdaad de emancipatie van de man. Hoe zal minister Van Brempt dat precies aanpakken?

In de beleidsnota is toegankelijkheid zowel fysiek als sociaal-cultureel. Zal zo'n brede opvatting tot een

efficiënt beleid leiden? Wij hopen dat de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen in de loop van deze regeerperiode verbeterd wordt. Mevrouw Heeren pleitte terecht voor een kaderdecreet.

Afsluitend wensen wij minister Van Brempt veel succes. (*Applaus*)

Mevrouw Helga Stevens: Minister Van Brempt wil in de eerste plaats werk maken van gelijke kansen op het vlak van socialisatie, loopbaanontwikkeling, leefwereld en participatie. In de leefwereld van personen met een handicap vormt de ontoegankelijke samenleving een groot struikelblok.

Toegankelijk is terecht een sleutelement omdat het een noodzakelijke voorwaarde is om mensen met een handicap op een evenwaardige manier aan de samenleving te laten deelnemen. De beleidsnota erkent terecht dat omgevingsfactoren een handicap helpen creëren. Toegankelijkheid is echter meer dan de fysieke en niet-fysieke toegankelijkheid van gebouwen. Informatie en communicatie moeten ook voor iedereen toegankelijk zijn.

Minister Van Brempt wil in de eerste plaats werk maken van gelijke kansen op het vlak van onderwijs, werk en huisvesting. Prioriteiten zijn nodig. Een gecoördineerd gelijkekansenbeleid is een goed idee, maar het gevaar bestaat dat dit idee niet door alle ministers even ernstig wordt genomen.

De coördinerende minister moet over voldoende slagkracht beschikken en moet de aandacht voor gelijke kansen bij zijn collega's afdwingen. Het resultaat van 2003 - Europees Jaar van Personen met een Handicap - was bedroevend: drie ministers en een staatssecretaris samen bereikten enkel dat er 15 extra parkeerplaatsen kwamen. Goede voornemens hebben enkel zin als ze ook uitgevoerd worden.

Door onderbemanning van de Cel Gelijke Kansen heeft de minister onvoldoende slagkracht. Ook de opdracht van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid moet uitgebreid worden. Omdat cijfergegevens voor een opencoördinatiemethode cruciaal zijn moet het Steunpunt dringend onderzoek verrichten.

Ik ben tevreden omdat het gelijkekansenbeleid zich tot alle doelgroepen en alle domeinen richt: het gaat immers om veel meer dan het zorgende binnen Welzijn.

Ik vraag de minister extra aandacht te schenken aan de personen met een handicap als doelgroep: bij de praktische uitwerking van het beleid wordt ze immers al te vaak vergeten. (*Applaus*)

Minister Kathleen Van Brempt: We hadden binnen de commissies zeer zinvolle discussies.

Ik ben blij met de positieve benadering van mijn beleidsnota. Dat ze een wetenschappelijk karakter zou hebben ervaar ik als een compliment; het was ook mijn expliciete doelstelling. Na 10 jaar Gelijkekansenbeleid mocht het theoretisch kader nog eens duidelijk gesteld worden: het zal ertoe bijdragen alle acties af te wegen ten aanzien van andere belangrijke principes. De jaarlijkse beleidsbrieven zullen daarentegen heel concreet worden.

Ook voor mij is de opencoördinatiemethode nieuw, maar in ieder geval helpt ze de ministers op hun verantwoordelijkheid te wijzen. Indien we daarnaast aan wetenschappelijk onderzoek doen en de juiste indicatoren hanteren kunnen we concrete doelstellingen vooropstellen.

We moeten bereid zijn duidelijke prioriteiten te stellen: werk, wonen, onderwijs en welzijn horen daar zeker bij. Binnen die beleidsdomeinen zullen ook prioritaire doelgroepen naar voren moeten komen. Deze boeiende oefening zal heel binnenkort opgestart worden.

Over emancipatie van de man wordt nog steeds lacherig gedaan. Nochtans moet dit een strijdpunt van de volgende jaren worden. Het gaat niet op dat mannen moeilijk ouderschapsverlof kunnen krijgen of dat de rechtbank aan hun capaciteiten als opvoeder systematisch in twijfel trekt. Deze mannezaken krijgen ook prioriteit op de politieke agenda van de komende jaren.

Over de vraag van de heer Penris wil ik duidelijk zijn. Ik heb de intentie voor de gemeenteraadsverkiezingen met quota te werken. Eigenlijk ben ik daar geen voorstander van: ik hoop dat we ze zo vlug mogelijk weer

kunnen afschaffen. Vandaag echter zijn ze een nuttig instrument: dankzij de quota was er in 2003 en 2004 een spectaculaire toename van het aantal vrouwen in het parlement. Ook op lokaal vlak moet er nog aan gewerkt worden.

Van quota op de arbeidsmarkt ben ik helemaal geen voorstander, noch voor vrouwen, noch voor andere doelgroepen. Het decreet van de heer Mahassine is een goed voorbeeld van hoe het wel moet. (*Applaus*)

Mevrouw Veerle Heeren: Zal de pariteit ook gelden voor de provinciekieswet?

Minister Kathleen Van Brempt: Dat werd nog niet besproken, maar het is zeker mijn intentie.

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

Stedenbeleid 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is de beleidsnota Stedenbeleid 2004-2009, ingediend door de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Cathy Berx, verslaggever: Vlaanderen wint bij de versterking van de stedelijkheid: daarover waren meerderheid en oppositie het eens bij de bespreking van de beleidsnota Stedenbeleid. Alle fracties oordeelden echter dat de nota te vaag en te mager uitviel. De minister verklaarde dit door 2005 een evaluatiejaar te noemen: er zal uitgevoerd en bijgestuurd worden wat de vorige jaren werd beslist. Minister Keulen beloofde een meer omstandige nota ter verfijning van zijn beleid. De rol van de Vlaamse overheid ligt bij de ondersteuning, het verstrekken van middelen, informatie en communicatie.

Versterking van de leefbaarheid en aanpak van de samenlevingsproblemen in de achtergestelde en kwetsbare buurten is een eerste prioriteit. Als oplossingen stelt de nota onder meer een betere sociale en geografische mix, een stimulans voor eigendomsverwerving en een betere inburgering voor. Over de differentiatie van onroerende voorheffing is de nota voorzichtig.

Op de tweede plaats moet de stadsvlucht gekeerd worden, zeker bij de jonge gezinnen. Dat wil de minister bereiken door een betere bekendmaking van fiscale stimuli en premies.

Ook een actief grond- en pandenbeleid en goede voorwaarden om de privé-sector te overtuigen mee te investeren in renovatieprojecten zijn belangrijke initiatieven. Ook de maatregelen om actief burgerschap aan te moedigen worden voortgezet.

De beleidsnota hanteert een aantal kritische succesfactoren: synergie met de andere beleidsdomeinen, optimaal inspelen op de Europese fondsen; een goede visie onderbouwd met kennis en cijfers; voldoende middelen.

Bij de bespreking bleek dat alle fracties de versterking van de steden steunen. CD&V, sp.a en VLD betreuren dat er niet sterker ingespeeld wordt op de troeven van de stad. Sp.a vraagt aandacht voor de kleinere Vlaamse steden. Vlaams Belang vraagt meer steun aan de stedelijke middenstand.

De stadsvlucht lijkt gekeerd, maar vooral nieuwkomers met weinig middelen zijn daarvoor verantwoordelijk. Toch vinden een aantal jonge mensen het trendy om stedeling te zijn. Er werd gepleit voor een betere

spreiding van sociale en betaalbare woningen. Ook meer kleinschalige projecten dragen bij tot een goede sociale mix. Tot slot opperen de verschillende fracties nog een hele reeks maatregelen. (*Applaus*)

De heer Jan Penris: Ik heb medelijden met de minister, die van alle zijden kritiek krijgt. Nochtans bevat zijn beleidsnota Stedenbeleid een aantal positieve aspecten. Iedereen is voor meer stedelijkheid. Al is het maar omdat de concentratie van de functies in de stad bijdraagt tot het sparen van de schaarser wordende open ruimte en de mobiliteitsdruk doet afnemen. Het is paradoxaal dat heel Vlaanderen verstedelijkt, maar ook de stadsvlucht toeneemt. In absolute cijfers blijkt misschien een positief migratiesaldo maar het gaat vooral om vreemdelingen die de financiële draagkracht van de stad niet versterken. De stadsvlucht is vooral te wijten aan de onveiligheid, de onbereikbaarheid, de hoge belastingsdruk, het gebrek aan goede scholen in bepaalde wijken, de vervreemding, de verloedering en vervuiling, een verschralend middenstands aanbod.

Vlaams Belang heeft een motie ingediend met een tiental positieve suggesties om dit te verhelpen: het bevorderen van burgerwaakzaamheidsinitiatieven; het vermijden van gelijktijdige en langdurige wegwerkzaamheden; meer parkeerplaatsen voor stedelingen en hun gasten; een volledige herziening van de algemene perequatie van de stedelijke kadastrale inkomens; kwaliteitsonderwijs in de probleemwijken; een inschrijvingsstop voor vreemdelingen in steden met hoge concentraties vreemdelingen; gewestelijke middelen voor de aanpak van vervuiling en verloedering; de middenstand terug naar de stad lokken; het kerntakendebat voeren; sturing door geactualiseerde objectieve parameters zoals de stadsmonitoren. Het vele geld voor stadsbeleid moet uiteindelijk concrete resultaten opleveren, het stoppen van de witte vlucht is daarbij cruciaal. (*Applaus bij VB*)

Mevrouw Cathy Berx: Volgens CD&V moet het stedenbeleid twee sporen bewandelen: de versterking van de stedelijkheid en het bestrijden van problemen van overlast, verloedering en gebrek aan respect voor de publieke ruimte. Instrumenten voor een goed beleid dienaangaande zijn de gedifferentieerde onroerende voorheffing; een sociaal huurbesluit dat toelaat toewijzing van woningen afhankelijk te maken van een elementaire kennis van het Nederlands; de gemeentelijke administratieve bestraffing van overlast. CD&V pleit ook voor een niet al te rigide steden- en gemeentedecreet.

Om de stedelijke middenstand te bevorderen, zijn we tegen megawinkelketens langs uitvalswegen. Een belangrijk factor is ook de verhoging van de koopkracht in steden. Om te verhinderen dat geredetwist over de Europese fondsen de verwerving ervan belet, moet en de middelen pas na toekenning verdeeld worden. Infrastructuurwerken moeten binnen een redelijke termijn afgehandeld worden.

Een verbetering van het imago van de steden vereist ook dat alle gemeenten hun verantwoordelijkheid opnemen. Niet alleen moet de sociale huisvesting gespreid worden over alle gemeenten, tevens moeten alle gemeenten asielzoekers opvangen en de verantwoordelijkheid niet doorschuiven naar de grote steden.

Cruciaal is dat de stadsvlucht wordt gekeerd en dat er vanaf nu een nulmeting komt. Verder is het belangrijk om de middenstand te versterken door de koopkracht en het gemiddelde belastbaar inkomen van de bewoners te verhogen. We hopen erop dat het imago van de steden wordt versterkt. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp-a-spirit en N-VA*)

De heer Sven Gatz: Ik verwijs naar het verslag en de standpunten die daarin aan bod komen. Ik heb het in mijn tussenkomst over de 'commotie' die over de beleidsnota is ontstaan. Onlangs is er een actie ontstaan van mensen die zich hebben verenigd op een website. Ze willen 'meer stedenbeleid' en vragen dat het witboek als grondslag voor het stedenbeleid wordt gebruikt.

Iedereen wil meer stedenbeleid, maar de vraag is welk beleid. Sommigen willen het stedenbeleid doen samenvallen met het kansarmoedebeleid. Dat laatste is een belangrijk element van het stedenbeleid, maar valt er niet mee samen. De sociale sociale mix is belangrijk, meer bepaald de middenstand in de stad krijgen en houden. Om dat te realiseren is het creëren van bijkomende fiscale instrumenten cruciaal. Er zijn een aantal denksporen gelanceerd, maar er is geen consensus. Vroeg of laat moet er een oplossing worden gevonden voor het kadastraal inkomen en de onroerende voorheffing. Dat wordt evenwel bemoeilijkt door het feit dat het kadastraal inkomen en dergelijke een federale bevoegdheid is.

Er dient een horizontaal stedenbeleid te worden gevoerd. De minister mag zich niet beperken tot zijn verticale bevoegdheden, maar moet regelmatig discussiëren met de andere collega's. Verder ben ik het helemaal niet eens met de kritiek dat men te weinig terugvindt over het witboek in de beleidsnota. Een witboek is een beleidsdocument in opdracht van de regering dat een analyse geeft, maar geen concrete oplossingen. Het is positief dat de minister deelneemt aan onder meer de stadsgesprekken. Het is geen probleem dat hij meer tijd neemt voor het stedenbeleid, maar de vraag is wat de timing is. Wat plant de minister na de stadsgesprekken? Hoe gaat hij het beleid in partnerschap met de steden ontwikkelen?

We hebben er geen probleem mee dat de minister een rustigere start heeft genomen dan in de andere beleidsdomeinen op voorwaarde dat het stedenbeleid aansluit bij de inhoudelijke krachtlijnen en dat hij dit voorjaar aangeeft hoe hij het stedenbeleid gestalte zal geven. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp·a-spirit en N-VA*)

De heer Jan Roegiers: Ik ben niet zo gelukkig met de beleidsnota. Ik weet dat 2005 een overgangsjaar is, maar ik hou vast aan de motie die door de meerderheid is ingediend. De voorbije jaar is een trendbreuk gerealiseerd in het stedenbeleid met de nadruk op de kracht van de stad. Deze beleidsnota zet stappen terug en heeft te weinig oog voor de dynamiek van de stad. Verder besteedt de nota te weinig aandacht aan de diverse sectoren, zoals economie, onderwijs, mobiliteit en dergelijke. Een aantal instrumenten die de voorbije vijf jaar zijn uitgewerkt, onder meer het witboek, de stadsmonitor en de stedelijke monografieën, komen eveneens te weinig aan bod.

De minister heeft zich ertoe verbonden dat de beleidsnota verder zal worden uitgewerkt. De motie van de meerderheid is een perfecte leidraad voor een coherent stedenbeleid. Samenwerking met het parlement is belangrijk. We willen verder werken aan een positief klimaat over het stedenbeleid. Het is belangrijk dat de sociale mix wordt vergroot. Verder moet het beleid gezamenlijk worden gevoerd door de hele regering. Door fiscale maatregelen moet een stedelijk klimaat worden gecreëerd. De instrumenten, zoals de stadsmonitor en dergelijke, moeten verder worden uitgebouwd en er moet aandacht worden besteed aan de verschillende functies van de stad. Als de motie wordt uitgewerkt, vindt de minister in ons een bondgenoot voor het stedenbeleid. (*Applaus bij CD&V, VLD-Vivant, sp·a-spirit en N-VA*)

De heer Bart De Wever: Het Vlaamse stedenbeleid is jong. Het is dan ook niet abnormaal dat er een evaluatieperiode wordt ingelast.

Het is positief dat de beleidsnota volledig gebaseerd is op de informatie die van tevoren werd ingewonnen, waarbij ik in het bijzonder het Witboek als zeer waardevol document inschat. Ook de transformatie van het SIF in het Stedenfonds en de stadsvernieuwingsprojecten krijgen van ons een gunstige beoordeling, al is bij die laatstgenoemde de stedenlijst zeer lang, wat een politieke koehandel doet vermoeden. Kritiek moet ook gaan naar het al te algemene en descriptieve karakter van de nota.

Ik pleit tot slot voor een duidelijke afbakening van wie wat doet op dit terrein. Met name de federale overheid dreigt hier geregeld haar bevoegdheden te overschrijden. Haar bewustmakingsplannen op het vlak van gezondheid en leefmilieu in probleemwijken vormen hiervan een voorbeeld. Dat ruikt naar recuperatie van zuiver Vlaamse bevoegdheden. Om negatieve effecten te vermijden moet er ook meer afstemming komen tussen de verschillende niveaus, zodat bijvoorbeeld premies voor de sanering van eigenaars-verhuurders met een zeer beperkt inkomen niet worden tenietgedaan door een hogere onroerende voorheffing. Ik hoop dan ook dat het regeerakkoord ten volle wordt uitgevoerd en dat de federale overheid voortaan wegblijft van het stedenbeleid. De middelen die zij daarvoor uittrekt, mag zij gerust naar de gewesten doorschuiven.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik wil een lans breken voor een positieve blik op de stad, die gelukkig al door meer en meer mensen wordt gedeeld. Daarbij moet men niet alleen inzoomen op problemen, want angst verlamt de creativiteit. Vlaanderen heeft het echter moeilijk met grootsteden, waarvan het er - in Europees perspectief - maar één heeft. Die stad ervaart soortgelijke problemen en kansen als andere Europese steden van meer dan een half miljoen inwoners.

Wonen in de stad is het meest ecologisch. Stedelingen hebben de kleinste ecologische voetafdruk en behoeven minder automobilititeit. Ook het RSV pleit voor verdichting. Steden zijn ook laboratoria voor nieuwe

woonvormen en voor kunst en cultuur.

Wij geven de minister het voordeel van de twijfel, al zullen wij zijn nota niet goedkeuren. Wij willen wel met hem samenwerken met het oog op een meer positieve en creatieve benadering van de stad. (*Applaus bij sp·a-spirit en Groen!*)

Minister Marino Keulen: 2005 werd bewust als overgangsjaar gezien. Mijn voorganger nam immers al een fundamentele beslissing inzake stadsvernieuwing. Continuïteit van bestuur vereist respect daarvoor. Ik ben ook een groot voorstander van samenwerking met de lokale actoren. Ik zie hen als partners en niet als voorwerp van het bestuur. De achterdocht over mijn houding tegenover het Witboek en de stadsgesprekken is dan ook onterecht. Zij zijn voor mij een inspiratiebron, al bieden zij nog geen afgerond beleidsplan.

Ook ik wil ingaan tegen het doembeeld van de stad als oord van problemen. De stad is juist een motor op allerlei domeinen. Stedenbeleid is daarom horizontaal. Alle ministers zijn verantwoordelijk voor de bevordering van de leefbaarheid van de stad. Zelf bied ik bijvoorbeeld vanuit mijn andere bevoegdheden mogelijkheden aan als een gedifferentieerde onroerende voorheffing en een sociaal huurbesluit. Een overgangsjaar is geen rustjaar.

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

We zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen moties houden.

Inburgering 2004-2009

Bespreking

De voorzitter: Aan de orde is de beleidsnota Inburgering 2004-2009, ingediend door de heer Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering.

Volgens artikel 73, punt 5, eerste lid van het Reglement wordt de bespreking gehouden op basis van de met redenen omklede moties die tot besluit van de in commissie besproken beleidsnota zijn ingediend.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Cathy Berx, verslaggever: Deze beleidsnota vertrekt van de vaststelling dat de samenstelling verkleurt.

Het doel van het inburgeringsbeleid is een actief en gedeeld burgerschap voor eenieder. Dit verwijst naar een actieve participatie en naar een gemeenschappelijke sokkel van normen en waarden waarop we in geen geval willen afdingen. De beleidsnota kiest voor een niet-vrijblijvend emancipatorisch beleid.

De doelgroepen van het inburgeringsbeleid worden uitgebreid tot gezinsherenigers en gezinsvormers, oudkomers met schoolgaande kinderen of levend van een vervangingsinkomen en bedienaren van de eredienst, die tijdelijk naar België komen. Voor ontvankelijk verklaarde asielzoekers wordt de inburgeringsplicht drastisch beperkt.

De fracties zijn het hiermee in grote lijnen eens. De N-VA pleit voor het behoud van een ruime inburgeringsplicht voor ontvankelijk verklaarde asielzoekers en betreurt de schrapping van de inburgeringsplicht voor werkenden.

Prioriteiten zijn het wegwerken van de wachtlijsten NT2, de uitbouw van de maatschappelijke en de loopbaanoriëntatie, de optimalisatie van de handhaving en de toegankelijkheid van de inburgering via een uniek loket.

De minister wil de diversiteit beter managen. De integratiesector wordt omgebouwd tot een diversiteitssector. Media en verenigingen moeten bijdragen tot de emancipatie van allochtonen. De afstemming met andere

beleidsdomeinen en met het federale niveau is een kritische succesfactor voor het inburgeringsbeleid.

De begroting voor Inburgering is goed voor bijna 33 miljoen euro, waarvan 9,3 miljoen euro voor NT2, 22,5 miljoen euro voor de diversiteitssector en bijna 1 miljoen euro voor terreinen voor woonwagengewoners. Het budget steeg met 5,3 miljoen euro in vergelijking met vorig jaar.

Voor Vlaams Belang schiet de beleidsnota schromelijk tekort als antwoord op de multiculturele nachtmerrie. Een normen- en waardendiscours kan volgens deze partij onmogelijk samengaan met een keuze voor diversiteit. De boodschap moet zijn: aanpassen en inburgeren of terugkeren. De fractie pleit voor de afschaffing van het decreet etnisch-culturele minderheden. De doelgroep van het inburgeringsbeleid is volgens haar te beperkt en de straffen ontoereikend. De fractie hekelt de overheidspropaganda voor een zekere ideologie. De islam blijft volgens haar een taboe, hoewel die in de toekomst zelfs overheidsgeld zal krijgen.

CD&V, N-VA, sp-a en VLD zijn tevreden met de beleidsnota. Sp-a vindt dat men in de eerste plaats moet investeren in lessen Nederlands en in werk. Normen en waarden komen dan wel vanzelf. Ze stelt dat de beleidsnota te weinig de nadruk legt op de rechten en op de plichten van de overheid, bijvoorbeeld inzake een behoeftegedkend aanbod aan taal- en opleidingstrajecten.

De partij pleit voor een meer evenredige participatie op de arbeidsmarkt, een grotere diversiteit in het personeelsbeleid van de verschillende overheden en een betere sociale mix in de huisvesting. De rol van de media en van de lokale besturen is volgens sp-a te vrijblijvend.

Voor de VLD is de tijd van praten nu voorbij. Het komt nu aan op daden. De minister moet controle uitoefenen op de goede organisatie van het inburgeringstraject door de gemeenten. Ook een goede afstemming tussen de ministers voor Welzijn en voor Onderwijs is erg belangrijk. De fractie pleit ook voor stimulansen die ertoe moeten leiden dat het personeelsbestand van de besturen en van de ondernemingen een meer correcte afspiegeling vormen van de sociologische realiteit. De VLD benadrukt dat het inburgeringsbeleid moet worden doorgetrokken naar Brussel.

N-VA stelt dat de inburgeringsplicht voor asielzoekers en voor werkenden moet worden behouden en dat de vrijstelling voor hogeschoolden moet worden geschrapt. Het wegwerken van de wachtlijsten is voor deze partij een prioriteit. De partij is tevreden met het onderscheid tussen burgerschap en etniciteit. Ze stelt dat een coherent inburgeringsbeleid onmogelijk is zonder overheveling van bevoegdheden inzake sociale wetgeving en migratiebeleid. Ze mist een passage over de Franstalige inwijking in Vlaams-Brabant.

Volgens CD&V is het waarden- en normendiscours wel degelijk verzoenbaar met diversiteit. Het pluralisme is immers een van de cruciale waarden van de democratische rechtstaat.

De fractie dringt aan op een vertaling van de beleidsnota in concrete en meetbare doelstellingen. Ze beklemtoont de rol van het verenigingsleven en van de lokale besturen. Ze pleit voor een strategisch plan Diversiteit. De samenwerking tussen Vlaanderen en de federale overheid is volgens haar te vrijblijvend in de beleidsnota.

De heer Jan Penris: Vlaams Belang stelt vast dat de federale overheid bevoegd is voor essentiële onderdelen van het immigratiebeleid, namelijk gezinshereniging, asielbeleid en snel-Belgwet. Op dat vlak vermeldt de beleidsnota alleen dat er overleg moet worden gepleegd met de federale overheid.

De nota stelt dat de Vlamingen een andere en meer positieve perceptie moeten krijgen van diversiteit. Daarom moeten de programmamakers in hun tv-programma's zorgen voor een verkleuring van de kandidaten en van het studiopubliek.

De beleidsnota bespreekt slechts voorwaardelijk de noodzakelijke stappen voor de realisatie van een efficiënt inburgeringsbeleid zoals de uitbreiding van de doelgroep en de invoering van effectieve sancties en van een echt inburgeringsexamen. Volgens ons zijn dat nu net wezenlijke elementen van de inburgering, die niet op een voorwaardelijke manier mogen worden besproken.

De beleidsnota laat een essentieel element van een geslaagd inburgeringsbeleid onvermeld, namelijk de koppeling aan een intrekking van de federale verblijfsvergunning voor de personen die weigeren aan de verplichte inburgering te voldoen.

Ze stelt dat er geen taboes mogen zijn, maar het taboe van de islam blijft hoe dan ook overeind. De financiering van de moskeefabrieken op voordracht van fundamentalistische elementen uit de federale moslimexecutieve getuigt van weinig doorzettingsvermogen van de kant van de minister.

Wij stellen voor de beleidsnota aan te vullen met concrete eisen voor strenge beperkingen in de gezinshereniging, het sluiten van achterpoortjes voor misbruik in de asielwetgeving en een grondige herziening van de snel-Belgwet.

We vragen af te zien van elke vorm van overheidspropaganda om de mening van de Vlamingen over diversiteit positief of negatief te beïnvloeden. Er mag geen druk worden uitgeoefend op de mediamakers om quota op basis van etnische afkomst te hanteren.

We vragen een uitbreiding van de doelgroep van het inburgeringsbeleid, het invoeren en toepassen van administratieve sancties en het invoeren van een echt inburgeringsexamen.

Met de federale overheid moeten gesprekken worden opgestart over de koppeling van de inburgering aan de intrekking van de federale verblijfsvergunning.

We vragen ook af te zien van elk plan om moskeeën te subsidiëren. (*Applaus bij VB*)

Mevrouw Cathy Berx: Ik zal de beleidsnota vergelijken met het zevenpuntenplan van de allochtonen dat onlangs in Mo-magazine is verschenen. Normen en waarden zijn bijzonder belangrijk voor allochtonen. Die waarden zijn enerzijds respect en anderzijds het besef dat ze hun leven in eigen handen moeten nemen. Het tweede aandachtspunt is onderwijs. De allochtonen willen meer allochtone jongeren in het ASO en hoger onderwijs. Maar ook van allochtone jongeren in het beroepssecundair onderwijs moet een en ander verwacht worden. Allochtone jongeren moeten daarom beter georiënteerd worden. Allochtone vaders beseffen dat ze hun zonen strenger moeten aanpakken wanneer het met hen verkeerd dreigt af te lopen.

Het derde aandachtspunt is werk. Werk is meer dan alleen een bron van inkomsten. Werk stimuleert het zelfbeeld, zelfvertrouwen en zelfrespect. Vervolgens vragen de allochtonen dat met hen gepraat wordt, in plaats van over hen. De allochtonen wensen voorst volledig deel te nemen aan deze gemeenschap die wij met hen delen. Ze wensen respect op te brengen voor onze normen en waarden, maar vragen tegelijk binnen deze grenzen een deel van hun eigenheid te behouden.

Omdat de beleidsnota daar in grote mate op aansluit, zal het draagvlak groot zijn. Toch moeten we de moed hebben om duidelijke resultaatsverbintenissen voorop te stellen, die we ook controleren. Het aantal allochtone werklozen moet dalen. Allochtone jongeren moeten in alle studierichtingen terechtkomen. Werk moet ervoor zorgen dat meer allochtonen een huis vinden op de private woningmarkt. Hun kennis van het Nederlands moet beter. De wachttijd alvorens aan een inburgeringscursus te beginnen moet korter.

Vlaams Belang moet zich misschien eens bezinnen over zijn rol en verantwoordelijkheid in de samenleving. Misschien kan een constructieve houding ervoor zorgen dat de overheidsinvesteringen beter renderen. (*Applaus bij CD&V en sp-a*)

De heer Sven Gatz: De VLD vindt deze beleidsnota een goede nota en het inburgeringsdecreet een goed decreet. Nieuwkomers krijgen de kans Nederlands te leren. Ze worden ingewijd in de beginselen van onze maatschappij. Ze worden geholpen in hun zoektocht naar werk of opleiding. Zowel de beleidsnota als het decreet creëren kansen. Daartegenover staat wel dat men verplicht is deze kansen te grijpen.

Het inburgeringsdecreet moet op een aantal punten bijgestuurd worden. De doelgroep moet groter. Als stok achter de deur moet het mogelijk zijn een administratieve boete op te leggen. Is er al een timing? Het beleid is nog niet helemaal operationeel. Wanneer zullen vraag en aanbod volledig op elkaar afgestemd zijn? We moeten daar ten laatste volgend jaar in slagen.

Een operationeel beleid moet op stevige fundamenten rusten. Wanneer we het over rechten en plichten hebben, begeven we ons op glad ijs. Wij pleiten voor een beleid dat gebaseerd is op morele waarden. Volgens de VLD heeft de minister de goede toon gevonden. Het is een goede zaak dat minister Keulen toenadering zoekt tot de islam, die volgens ons erkend moet worden. Tegelijk benadrukt de minister dat moskeeën in het Nederlands moeten communiceren. Huisvesting is en blijft een grondwettelijk recht, maar minister Keulen verwacht een basiskennis Nederlands om aanspraak te maken op een sociale woning. Dat is volgens ons in het algemeen belang.

Door beter te communiceren, vergroot minister Keulen de steun voor zijn beleid. Ik denk dat de heer Somers gelijk heeft: dit beleid is er niet op gericht groepen uit te sluiten, maar mensen in te burgeren. Nu moet het nog operationeel gemaakt worden. (*Applaus bij CD&V, sp-a-spirit, VLD-Vivant en NV-A*)

De heer Chokri Mahassine: Twee maanden geleden heb ik minister Keulen gefeliciteerd met zijn beleidsnota. Sp-a-spirit deelt deze visie al jaren. Ik heb er toen meteen aan toegevoegd dat veel zal afhangen van de uitvoering. Ik was vorig najaar ook gecharmeerd door de manier waarop minister Keulen het had over de samenlevingsproblemen.

Wij, de media en zowat elke Vlaming hebben het de voorbije maanden vaak over de allochtonen gehad. Ik heb de indruk dat de toon strenger is geworden. Ik heb de indruk dat wij in het parlement elkaar proberen te overtreffen. We zijn echter nog niet uit de bocht gegaan zoals in Nederland.

Nederlands is voor ons louter en alleen een communicatiemiddel. Tijdens de vorige regeerperiode hebben we een decreet goedgekeurd dat nieuwkomers verplicht zich in te burgeren. Niet om nieuwkomers te pesten, maar om hen te helpen. Wij hopen dat de kennis van het Nederlands veel samenlevingsproblemen oplost. Door inburgering te verplichten wijzen we de overheid op haar verantwoordelijkheid om zo snel mogelijk voor een behoeftedekkend aanbod te zorgen.

We gaan er echter al te gemakkelijk vanuit dat inburgering alle problemen zal oplossen.

We concluderen te snel dat de problemen te wijten zijn aan te weinig integratie, onvoldoende kennis van het Nederlands of een andere culturele achtergrond. Dat deze redenering niet opgaat, wordt bewezen door een studie waaruit blijkt dat allochtonen, ondanks een goede opleiding en uitstekende taalkennis moeilijk een job krijgen. Het aantal werklozen bij allochtonen is in de laatste paar jaar verdubbeld, en slechts de helft van de Marokkaanse mannen in Vlaanderen werkt. Nochtans zijn een baan en een vast inkomen de belangrijkste garanties voor een geslaagde integratie.

Het is hoog tijd voor een horizontale en verticale bevoegdheidsoverschrijding: de hele Vlaamse Regering moet dit probleem aanpakken en daartoe samenwerken met de federale overheid.

Inburgering alleen kan niet alles oplossen. Het grootste probleem blijft nog steeds uitsluiting en discriminatie op basis van het anders zijn. Uiteraard blijft inburgering een belangrijke eerste stap die de nieuwkomers moet helpen hun plaats in onze samenleving te zoeken. Maar er moet ook erkenning zijn. Zolang er afkeer ten aanzien van allochtonen bestaat, heeft inburgering geen zin.

Sp-a-spirit gelooft niet in “wij” en “zij”. Er is enkel een “samen”. Wij zoeken naar pluralisme in de breedste zin van het woord. Politici hebben het graag over diversiteit, maar die moeten ze verdienen. Vlaanderen kent geen meerderheid en minderheid meer, wel een veelheid aan levensbeschouwelijke minderheden die met elkaar samenleven. Verschillen wegmoffelen heeft een tegengesteld effect. We moeten de minderheden actief ondersteunen en tot een actieve samenwerking komen.

Ik heb enkele concrete vragen met betrekking tot de beleidsnota.

Hoe staat het met de samensmelting van de integratiecentra, de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands? Lopen we daarmee niet het risico dat deze laatste enkel nog voor de nieuwkomers zullen dienen?

Zal de uitbreiding van de doelgroep het bereikte behoeftedekkend aanbod niet terug in gevaar brengen? Wat zijn de beleidsintenties dienaangaande?

In verband met de sociale huisvesting en de kennis van het Nederlands wijs ik graag naar vrijwilligerslessen Nederlands voor anderstaligen in sociale woonblokken in Antwerpen. Hoewel ik niet voor vrijwilligerswerk binnen het NT2-aanbod ben, heeft dit project het voordeel dat het autochtonen en allochtonen samenbrengt.

Wat zijn de plannen voor de maatschappelijke oriëntatie? Ik ben voorstander voor de integratie ervan in het NT2-project. Op zijn minst zou er een ernstige kwaliteitscontrole moeten komen.

Mijn voorgaande beschouwingen lijken wellicht offensief en pessimistisch. Toch staat sp-a-spirit achter deze nota. Maar we willen meer: op het terrein van wonen, werk en onderwijs willen we concrete vooruitgang zien. Hiervoor moeten we evenwicht en goodwill bij de bevolking zoeken. Dat is een grote uitdaging. (*Applaus bij CD&V, sp-a-spirit, VLD-Vivant en N-VA*)

Mevrouw Mieke Vögels: Tijdens de vorige regeerperiode werd het inburgeringdecreet uit het niets gecreëerd. Het vertrok vanuit een positieve visie en zocht naar een optimale organisatie van een samenleving van mensen met verschillende culturen. Daarbij was inburgering een van de belangrijkste sleutels: het was een middel om nieuwkomers sneller te laten meedraaien in de maatschappij.

Inburgering werd, ook in de vorige regeerperiode, verplicht. De overgrote meerderheid van de allochtonen wil de cursussen sowieso volgen. Maar de kennis van de Nederlandse taal en inburgering zijn dermate belangrijk, zowel voor nieuwkomers als voor oudkomers, dat het recht meteen een plicht moet worden. Dat is ook zo met de algemene leerplicht.

Dit houdt meteen de verbintenis van een voldoende aanbod in. Toch zijn de wachtlijsten langer dan ooit, en is een voldoende aanbod in de motie van aanbeveling van de meerderheid geen eerste prioriteit.

De jongste maanden heb ik steeds meer de indruk dat de nota vooral meer en meer verplichtingen inhoudt. Verplichting tot het leren van de Nederlandse taal is geen deus ex machina. Kennis van het Nederlands is een van de belangrijke hefboomen om in onze samenleving mee te draaien, maar niet de enige.

Ook jongeren van de tweede en derde generatie, die onze taal machtig zijn en onze waarden en normen geleerd hebben, vinden geen job of krijgen geen lening. De hete adem van Vlaams Belang, nog steeds een racistische partij, mag niet de drijfveer zijn. Met het voorstel over het Nederlands in de islam en de moskeeën schendt de minister grondwaarden, namelijk de vrijheid van godsdienst en de scheiding tussen kerk en staat. De minister voedt de indruk dat de moskeeën enkel het fundamentalisme belijden en de emancipatie van de vrouw beletten. Zijn verontwaardiging is echter selectief, ook in andere godsdiensten hier in België zijn er fundamentalistische uitwassen. Nu zelfs de socialisten de godsdienst als een positieve voedingsbodem voor waardebesef erkennen, is het vreemd dat de minister de godsdienst verkettert als een motor van fundamentalisme.

Minister Marino Keulen: Ik maak werk van de erkenning en financiering van de Islam. Ik wil mij niet bemoeien met de inhoud van het geloof. Ik stel gewoon gelijke voorwaarden voor alle erkende geloofsgemeenschappen, namelijk: één aanspreekpunt, een transparante werking, respect voor de andere overtuigingen en de pluralistische samenleving en het gebruik van het Nederlands bij contacten met de overheid en de samenleving.

De taal van de liturgie is zoals in andere godsdiensten vrij. Die nuance had ik trouwens al aangebracht. Ik protesteer tegen het bijna racistische label dat men mij toedicht. (*Applaus bij VB, CD&V, VLD-Vivant en N-VA*)

Mevrouw Mieke Vögels: Het uitblijven van de erkenning van de islam, een gedeelde verantwoordelijkheid, heeft rijke islamieten met slechte bedoelingen toegelaten om deels te infiltreren in de moskeeën. Ik ben blij dat de minister er nu werk van maakt.

De minister heeft zijn eerste uitspraken inderdaad genuanceerd, maar de oorspronkelijke boodschap blijft hangen en voedt de onverdraagzaamheid en vooroordelen tegenover de islam. Alle godsdiensten moeten op gelijke voet behandeld worden. Qua transparantie is er ook in andere godsdiensten nog werk aan de winkel. Stigmatiseren van één godsdienst hindert het samenleven.

Hetzelfde geldt voor de talenkennis in de sociale huisvesting. Kennis van het Nederlands is geen wondermiddel voor de samenlevingsproblemen. Ook de verenigingen van sociale huurders bevestigen dat. Rechten en plichten moeten in een positief perspectief geplaatst worden.

De heer Francis Vermeiren: Een gemeenschappelijke taal is de belangrijkste factor voor een goede samenleving. De minister heeft nooit beweerd dat de taal het enige aspect was.

Mevrouw Mieke Vogels: De taal kennen is enorm belangrijk, daarom ben ik voorstander van een verplichte inburgering. Als men echter Nederlands moet kennen voor men een sociale woning krijgt, sluit men mensen uit. De positieve insluiting via de inburgering verwordt dan tot een uitsluitingmechanisme. Het recht op wonen primeert op het kennen van de taal. Ik heb het moeilijk met het ondergraven van dat grondwettelijke recht.

De heer Francis Vermeiren: Ik ben blij dat mevrouw Vogels haar uitspraak afzwakt. Kleine meningsverschillen mogen niet uitvergroot worden tot onoverkomelijke onenigheden.

Het is niet goed om de indruk te wekken dat alleen de overheid kansen moet bieden. Het is aan elk individu om zelf inspanningen te leveren. De overheid moet het de mogelijkheden daartoe aanreiken.

De heer John Vrancken: In principe zouden alle godsdiensten gelijk moeten zijn. In praktijk is de islam niet vredelievend.

Mevrouw Mieke Vogels: In naam van hun god hebben vele godsdiensten oorlogen gevoerd. Alle godsdiensten hebben fundamentalistische en democratische uitingen. Alle godsdiensten zijn gelijk, dat is een van de basisbeginselen van de democratie. Dat in vraag stellen bewijst dat Vlaams Belang geen democratische partij is.

Mevrouw Veerle Heeren: Het klopt dat het recht op behoorlijke huisvesting een grondwettelijk recht is, maar de overheid kan daar voorwaarden aan koppelen. We mogen vragen dat kandidaat-huurders inspanningen doen om de taal te leren. De overheid is verplicht om te zorgen voor een voldoende aanbod en dient dan mensen bewust te maken.

De heer Chokri Mahassine: Het verschil tussen socialisten en liberalen gaat over individuele of groeps participatie. De socialisten ondersteunen individuele participatie, maar geloven sterk in groeps participatie. Als het socialisme de arbeiders niet als groep had ondersteund, was er nooit sprake van emancipatie van de arbeidersbeweging. We zijn er voorstander van om individuen zoveel mogelijk kansen te geven, maar men dient ook heel wat te doen aan groeps participatie.

De heer Francis Vermeiren: Ik zeg min of meer hetzelfde als u. Ik onderschrijf de emancipatie van de arbeidersbeweging. De VLD vindt evenwel dat men voorzichtig moet zijn en niet de indruk mag wekken dat allochtonen geen inspanningen moeten doen.

Minister Marino Keulen: De taalvereiste in de huisvesting is niet gericht op uitsluiting, maar op emancipatie. Als een appartement vroeger vrij komt dan men een cursus Nederlands kan volgen, dan krijgt men het appartement op voorwaarde dat men nadien de cursus volgt. Er is geen examen en de cursus is kosteloos. De drempel is zo laag mogelijk. Ik stel vast dat er bij de allochtonen een breed draagvlak is voor deze maatregel. Verder wijs ik erop dat er elk grondrecht aan voorwaarden is gekoppeld. Ik voer uit wat in het regeerakkoord staat en geef gevolg aan de vraag van de socialehuisvestingsmaatschappijen. Die laatste beseffen dat dit geen toverformule is, maar ze verbetert wel de leefbaarheid in de appartementsblokken.

De heer Gilbert Van Baelen: De vergelijking die de heer Mahassine maakt met de vroegere

arbeidersbeweging is fout. De allochtone gemeenschap is geen uniforme groep, evenmin als de arbeidersbeweging. Het beleid wil drempels wegnemen en stimulansen geven. Het verhaal 'samen' bestaat niet. Uit onderzoek blijkt dat taal een essentieel criterium is voor integratie. De sociale omgeving is een bepalende factor om te functioneren, maar dat staat niet haaks op het beleid van de minister.

Mevrouw Mieke Vogels: Ik ben niet tegen rechten en plichten. Iedereen die hier rechtmatig woont, heeft de plicht om Nederlands te leren. Ik heb er problemen mee dat taalkennis wordt gebruikt als instapmogelijkheid voor sociale huisvesting. Die maatregel zal evenwel zo complex worden, dat hij onuitvoerbaar is. De overheid moet ervoor zorgen dat ze het inburgeringsdecreet goed kan uitvoeren en dat er voldoende trajecten zijn. Ik roep iedereen op om het verhaal van rechten en plichten in te bedden in een positief verhaal van 'wij samen'. De vergrijzende samenleving heeft migratie nodig. Vlaanderen is niet goed bezig. Uit cijfers blijkt onder meer dat 50 procent van de allochtone leerlingen naar het technisch onderwijs wordt verwezen; dat ongeveer 13 procent een diploma van het algemeen secundair onderwijs behaalt en slechts 3 tot 4 procent een diploma van het hoger onderwijs. Binnen vijf tot tien jaar zal het opleidingsniveau van de jongeren snel dalen. Iedereen heeft er belang bij om een duidelijk plan uit te werken waarin alle geledingen van de samenleving het eens zijn over een concept en waarbij we de jongeren van allochtone afkomst meetrekken. Uiteindelijk is integratie een collectief gebeuren en het individuele kader is er om de gemeenschap mee te trekken. (*Applaus bij sp-a-spirit en Groen!*)

De heer Bart De Wever: In het vorige regeerakkoord stond er geen hoofdstuk over samenleven in diversiteit. De verdienste van deze regering is dat ze daarover wel een hoofdstuk evenals een minister heeft.

Maar in vergelijking met de buurlanden staat het beleid nog in de kinderschoenen. Van het bedrag van 260 miljoen euro dat Nederland per jaar aan inburgering besteedt, kunnen wij alleen maar dromen. Daarbij komt nog dat de minister moet dansen op één been: Vlaanderen is niet bevoegd voor migratiebeleid, sociale wetgeving of justitie.

De beleidsnota heeft de minister in het brandpunt gebracht. Hij wordt van uiteenlopende zijden met alle zonden Israëls beladen, wat voor ons bewijst dat hij de juiste toon heeft gevonden. Als invalshoek kiest hij immers noch voor de romantisering van het multiculturele verhaal, noch voor de dramatisering, maar wel voor het multi-etnische Vlaanderen als feit dat kansen en risico's biedt. Daar plaatst onze fractie wel meteen de kanttekening bij dat etnisch-culturele identiteit weliswaar een basisrecht is, maar collectief uitgeoefend nooit enige uitzondering op het burgerschap kan verantwoorden. Burgerschap houdt specifieke rechten én plichten in, wat het onderscheidt van de universele en onvervreembare mensenrechten. Wel zien wij dit niet als een zwart-witverhaal. Wij pleiten niet voor een blind opleggen van plichten aan wie zijn rechten nog niet heeft kunnen uitoefenen.

Helaas heeft de nota geen aandacht voor de Franstalige inwijking in de Rand. Nochtans is ook daar een onthaalbeleid nodig. Ik wijs alleen nog maar op de sociale problemen, zoals de zeer hoge werkloosheid bij die Franstaligen.

Wij vinden ook dat de doelgroep voor de beperkte inburgering te beperkt is opgevat. Wij onderzochten het zelf en stelden vast dat slechts 10 tot 15 procent van wie thans een traject volgt, onder die verplichting valt. Het gaat nochtans niet om een repressieve maatregel, maar veeleer om een die kansen biedt. In dat verband betreuren wij ook de beslissing om onontvankelijk verklaarde asielzoekers te schrappen. Feitelijk is er immers geen sprake van een uitwijzingsbeleid.

Tot slot pleit ik nog voor een betere organisatie van de inburgeringscursussen. Er zijn onder meer problemen met de afstemming van secundaire op primaire trajecten, de loopbanen, de opvolging en de inplanting van de huizen van het Nederlands. Wellicht is ook hier een Witboek nodig.

Minister Marino Keulen: Deze beleidsperiode vormt een keerpunt. Voor het eerst is een minister functioneel bevoegd voor inburgering. Ik wil ten strijde trekken tegen alle clichés en taboes. Onbespreekbaarheid heeft ons al te veel tijd doen verliezen. Er is nog gigantisch veel werk aan de winkel, maar er bestaan geen toverformules. Ik wil ook het werk van mijn collega's in andere domeinen coördineren. Onderwijs is slechts één voorbeeld. Mijn leidraad en inspiratie blijft daarbij het regeerakkoord.

Wat de wachtlijsten betreft, ben ik ervan overtuigd dat ons aanbod behoeftedekkend is ten aanzien van de categorie van verplichte inburgeraars. Aan de uitbreiding van de doelgroepen wordt gewerkt. Er komt tegen het einde van het jaar een aangepast decreet, evenals een protocol met de minister van Onderwijs, dat de betrokkenen prioriteit verleent in de centra voor basiseducatie.

De maatschappelijke oriëntatie is heel belangrijk. Een werkgroep van specialisten zal tegen het midden van dit jaar een werkstuk aan mij presenteren. Op dit ogenblik zijn de cursussen maatschappelijke oriëntatie vooral praktisch georganiseerd en wordt er doorgaans geen sokkel van gemeenschappelijke normen en waarden meegegeven. Dat moet volgens mij in de toekomst wel gebeuren. Die basiswaarden sluiten niet uit dat iedereen zijn eigen culturele identiteit en zijn persoonlijkheid vorm geeft.

De suggestie van de heer De Wever over de Franstaligen is onuitvoerbaar omdat ze in strijd is met de Belgische wetgeving. Het is inderdaad niet eenvoudig een minderhedenbeleid te voeren als men niet bevoegd is voor de toegang tot het grondgebied en voor de nationaliteitsverwerving. Dat is echter een gevolg van ons staatsbestel. We mogen ons werk daardoor niet laten hypothekeren.

Op dit vlak is er zeker nog heel wat werk aan de winkel.

De voorzitter: De bespreking is gesloten.

Wij zullen om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de met redenen omklede moties houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 14.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen. (*Instemming*)

– *De vergadering wordt gesloten om 13.01 uur.*

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Gilbert Bossuyt, Margriet Hermans: gezondheidsredenen;

Kurt De Loor, Ludo Sannen: buitenslands;

Jaak Gabriels, Etienne Schoupe, Robert Voorhamme: ambtsverplichtingen.

